

KREOWANIE MARKI TURYSTYCZNEJ PIOTRKOWSKIEJ FARY

Strategia projektu

Dokument zawiera główne założenia projektu, szczegółowy opis konkretnych działań wpisujących się w jego realizację oraz informacje o sposobie współpracy, koordynacji i ewaluacji projektu, którego celem jest przede wszystkim wykreowanie marki turystycznej piotrkowskiej fary.

Wojciech Malesa

2014-01-02

KREOWANIE MARKI TURYSTYCZNEJ PIOTRKOWSKIEJ FARY

Strategia projektu

CELE PROJEKTU

Priorytetowym celem projektu jest **wykreowanie piotrkowskiej fary pw. św. Jakuba jako produktu turystycznego**. Celami szczegółowymi zmierzającymi do zrealizowania projektu będą między innymi:

- rozpropagowanie historii i znaczenia miejsca w skali regionalnej (do 50 km), wojewódzkiej i ogólnopolskiej,
- stworzenie atrakcji turystycznych związanych z obiektem,
- przygotowanie kompleksowych informacji o zabytkowej świątyni,
- zagwarantowanie opieki przewodnika zwiedzającym kościół,
- nadanie świątyni tytułu Pomnika historii.

SKRÓCONY OPIS OBIEKTU

Piotrkowska fara zapisała się w historii jako jedna z najważniejszych świątyń w Rzeczypospolitej XV-XVII wieku, będąc miejscem zjazdów duchowieństwa i możnowładców z całego kraju. Przybywali tutaj królowie i biskupi, by podejmować decyzje ważne dla państwa i polskiego Kościoła.

W 1435 roku do Piotrkowa zwołano zjazd duchowieństwa pod przewodnictwem Zbigniewa Oleśnickiego, który przyznał małoletniemu Władysławowi Jagiełło prawo do tronu. To wydarzenie zapoczątkowało zwyczaj zwoływania synodów do piotrkowskiej fary.¹ Pierwszy z nich został zwołany w 1456 roku przez arcybiskupa Wojciecha Wężyka, aby zaradzić sporom o dziesięciny, pomiędzy szlachtą a duchowieństwem.

W 1530 roku pod przewodnictwem arcybiskupa gnieźnieńskiego Jana Łaskiego odbył się synod, którego głównym tematem był problem rozprzestrzeniającej się reformacji. Trzy lata później odbył się kolejny synod, którego tematem także była walka z nurtem reformowanym, a na którym zaakceptowano ostateczne wydanie „Statutów Łaskiego”. W 1544 roku polecono duchownym złożyć przysięgę na stałość w wierze katolickiej, i uchwalono podatek od duchowieństwa na walkę z reformacją. Natomiast w 1551 roku ogłoszono i ostatecznie przyjęto „*Confessio fide catholicae Christiana*”, zredagowane przez przybyłego do Piotrkowa biskupa warmińskiego Stanisława Hozjusza.

Od momentu zwołania przez Władysława III, do Piotrkowa sejmu (16 grudnia 1438 r.), do piotrkowskiej fary zaczęli przybywać najwyżsi dostojnicy świeccy I Rzeczypospolitej. Bardzo często na nabożeństwa w kościele św. Jakuba, stawiali się królowie wraz ze swoją świtą.

Miasto Piotrków było miejscem licznych Zjazdów Generalnych i Sejmów Walnych, które odbywały się w latach 1354-1567. W piotrkowskiej farze przez ponad 200 lat płynęły modły dziękczynne za sejmy i królewskie elekcje – Jana Olbrachta, Aleksandra Jagiellończyka i Zygmunta Augusta.

¹ K. Głowacki, *Kościół farny Św. Jakuba w Piotrkowie Trybunalskim*, Piotrków Trybunalski 1980, s. 8.

Piotrkowianie wdzięczni królowi za obranie ich miasta siedzibą ważnych obrad państwowych, zapoczątkowali w 1445 roku zwyczaj codziennego, dziewięciokrotnego bicia uderzania w dzwony umieszczone w wieży kościoła farnego ku czci poległych w 1444 roku pod Warną. „Dzwon Św. Jakuba można policzyć do większych dzwonów w kraju naszym; daje się on słyszeć w znaczniejsze tylko uroczystości, codziennie zaś, po przedzwonieniu na wieczorny Anioł Pański, uderzają weń sercem dziewięć razy z pewnemi po każdym uderzeniu przestankami.”² Zwyczaj ten został przerwany w XX wieku.

Jako świadkowie ważnych wydarzeń, piotrkowianie coraz bardziej dumni z bycia mieszkańcami tak znamenitego miasta, zaczęli układać wiele legend powiązanych ze świetnością swojego *civitas* i jego wytwornej świątyni.

W związku z utworzeniem w 1578 roku najwyższego sądu Rzeczypospolitej – Trybunału Koronnego, Piotrków jako ważny ośrodek administracyjny nie stracił bardzo na znaczeniu po tym, jak przeniesiono sejmy do Warszawy. Kościół farny natomiast stał się miejscem odprawiania rannych mszy świętych, na których musieli pojawiać się przed każdym posiedzeniem deputaci trybunalscy. Poza tym mury świątyni były świadkiem tak zwanego powszechnego wotowania, czyli akceptowania deputatów wybranych na sejmikach szlacheckich.

W tym także czasie jedno z pomieszczeń, potężnej, ceglanej, siedmiokondygnacyjnej wieży farniej o wysokości 54,9 metra³, służyło jako archiwum.

W 1621 roku odbył się kolejny już piotrkowski synod na którym podjęto się ważnych spraw dla Kościoła i państwa. Po raz kolejny przypomniano biskupom, by przestrzegali ustawy Soboru trydenckiego, a także uchwalono podatek od duchowieństwa na rzecz profesorów Akademii Krakowskiej.

Ostatni synod piotrkowski odbył się 22 maja 1628 roku, a zwołał go prymas Jan Wężyk. Tymże synodem zamknął się okres „złotej ery” dla kościoła św. Jakuba, choć w sercach Piotrkowian świątynia ta była i jest nadal ikoną piotrkowskiej starówki.

W roku 1993 w piotrkowskiej farze, przy licznych udziałach władz świeckich i duchownych, uroczystość obchodzono rocznicę pięćsetlecia ukształtowania się parlamentaryzmu polskiego.

ANALIZA SWOT

Mocne strony <ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja • historia • przeprowadzone remonty 	Słabe strony <ul style="list-style-type: none"> • stan zachowania • niska popularność • brak finansowania własnego
Szanse <ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie funduszy publicznych • zaangażowanie wolontariuszy • promocja miasta 	Zagrożenia <ul style="list-style-type: none"> • komercjalizacja • „konkurencja” innych produktów turystycznych

² L. Rzeczniewski, *Kościół Farny i synody w nim złożone*, [w]: „Tygodnik Ilustrowany” 1865, nr 325, s. 250.

³ *Zabytki sztuki w Polsce: inwentarz topograficzny IV: Powiat piotrkowski, województwo łódzkie. Praca zbiorowa uczestników obozu naukowego w Sulejowie k. Piotrkowa w r. 1948*, Warszawa 1950, s. 167.

NARZĘDZIA POMIARU

W ramach pomiaru efektywności podejmowanych działań należy rozpocząć spis grup zorganizowanych zwiedzających zabytkowy kościół farny w Piotrkowie Trybunalskim. Dla określenia potrzeb turystów w zeszycie tym należy wskazać, czy grupa docelowo odwiedza piotrkowską farę lub dokąd docelowo zmierza. Istotne będzie także zbadanie źródeł informacji o świątyni.

WYKAZ DZIAŁAŃ

1. Naukowa kwerenda dokumentów dotyczących zabytku
2. Stworzenie strony internetowej dedykowanej świątyni
3. Nawiązanie współpracy z mediami
4. Przygotowanie drukowanych materiałów informacyjnych
5. Zaprojektowanie i realizacja atrakcji turystycznych związanych z obiektem
6. Złożenie wniosku o nadanie statusu pomnika historii
7. Wprowadzenie systemu informacji multimedialnej
8. Produkcja filmu o świątyni
9. Stworzenie systemu kompleksowej obsługi turystów i pielgrzymów
10. Organizacja dnia otwartego
11. Dystrybucja pamiątkowych gadżetów

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁAŃ

1. Naukowa kwerenda opracowań dotyczących zabytku

Działanie polega na stworzeniu bibliografii oraz – w miarę możliwości – archiwum dokumentów i opracowań dotyczących zabytku, jego historii, architektury oraz wydarzeń. Dokumenty publikowane w formie elektronicznej mogą zostać zamieszczone na stronie internetowej zgodnie z przepisami prawa autorskiego.

2. Stworzenie strony internetowej dedykowanej świątyni

Celem działania jest kompleksowe stworzenie witryny internetowej zawierającej opis obiektu, zarys jego historii, część dokumentacji, opisy prac remontowych, fragmenty bibliografii dotyczącej zabytkowej świątyni.

3. Nawiązanie współpracy z mediami

Zabytkowy obiekt jest przedmiotem wielu działań konserwatorskich. W jego wnętrzu odbywają się również rozmaite wydarzenia kulturalne. Działanie polega na wprowadzeniu systemu informacji dla mediów (szczególnie lokalnych i regionalnych) celem propagowania wiadomości dotyczących wydarzeń związanych z zabytkowym kościołem. Dodatkowym elementem działania jest regularna publikacja informacji historycznych o świątyni.

4. Przygotowanie drukowanych materiałów informacyjnych

Działanie polega na opracowaniu i opublikowaniu krótkich drukowanych informatorów o historii, architekturze i znaczeniu zabytkowego kościoła pw. św. Jakuba w Piotrkowie Trybunalskim. Materiały te docelowo mają być dostępne bezpłatnie w parafii oraz piotrkowskim Centrum Informacji Turystycznej. Publikacja przygotowana zostanie w kilku wersjach językowych: polskiej, angielskiej, niemieckiej i rosyjskiej.

Działanie zawiera w sobie także konieczność zakupienia praw autorskich do opracowania i przekładów oraz wykorzystanych materiałów graficznych.

5. Zaprojektowanie i realizacja atrakcji turystycznych związanych z obiektem

Działanie to wpisuje się w ideę promowania turystyki indywidualnej i rodzinnej. Jego głównym założeniem jest odnalezienie takich form, które umożliwią jednoczesną edukację, zachęcą turystów do poznawania zabytkowych miejsc (piotrkowskiej fary oraz obiektów z nią w jakiś sposób związanych) oraz ułatwią rodzinne aktywne spędzanie czasu.

Jedną z form takiego działania jest **Geocaching** lub w polskiej wersji Opencaching. „Geocaching to gra terenowa użytkowników GPS polegająca na poszukiwaniu «skarbów» ukrytych przez jej innych uczestników. Poszukiwane skarby, tzw. skrzynki to odpowiednio zabezpieczone, wodoszczelne pojemniki zawierające drobne upominki oraz dziennik, w którym kolejni znalazcy odnotowują swoje odkrycia.”⁴ Stworzenie skrzynek i zadań keszerskich umożliwi poznanie zabytków i ich historii przez uczestników zabawy.

Inną formą wpisującą się w ramy działania jest **Questing**. „Turystyka z zagadkami czy odkrywanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, to najczęściej spotykane w Polsce określenia na questing. Jeśli dodamy, że jest to zabawa łącząca elementy harcerskich podchodów i gier terenowych, której zwieńczeniem jest odnalezienie skarbu – mamy prawie kompletną definicję. Prawie. Bo questing to coś więcej. Jest zjawiskiem wieloaspektowym. I nie należy ujmować go tylko w ramy nowego produktu na turystycznej mapie Polski. Nie jest także wyłącznie metodą poznawania dziedzictwa miejsca.”⁵ Przygotowanie zadań odpowiadających normom questingu i dystrybucja materiałów potrzebnych do gry będzie dodatkowym atutem w promocji aktywnego poznawania piotrkowskiej fary.

6. Złożenie wniosku o nadanie statusu pomnika historii

Opracowanie, złożenie i monitorowanie drogi wniosku o nadanie piotrkowskiej farze tytułu pomnika historii zgodnie z wymogami Narodowego Instytutu Dziedzictwa wyczerpuje zakres działania 6.

7. Wprowadzenie systemu informacji multimedialnej

Działanie polega na umieszczeniu w kluczowych miejscach obiektu tablic z nadrukiem QR-Code odsyłającym do podstron witryny informacyjnej. Na tejsze zamieszczone zostaną opisy poszczególnych obiektów ruchomych i całego zabytkowego kościoła.

8. Produkcja filmu o świątyni

Poddziałanie 8.1: film dokumentalny

Zadanie polega na przygotowaniu i prezentacji profesjonalnego filmu dokumentalnego o zabytkowym kościele farnym pw. św. Jakuba w Piotrkowie Trybunalskim. Twarzą filmu będzie honorowy obywatel Piotrkowa Trybunalskiego – Bogusław Wołoszański. W produkcji wezmą udział także inne znane osoby. Czas trwania filmu: ok. 30 minut.

Alternatywą jest zaproszenie ekipy programów edukacyjnych do eksploracji oraz przygotowania i prezentacji materiału o piotrkowskiej farze. Przykładem odpowiedniego tytułu może być „Było, nie minęło” z oferty TVP.

Poddziałanie 8.2: film fabularny / serial

Realizacja poddziałania sprowadza się do osadzenia akcji filmu lub odcinka wybranego serialu w realiach piotrkowskiej fary pw. św. Jakuba.

⁴ opencaching.pl [dostęp z 2013-12-27].

⁵ questing.pl [dostęp z 2013-12-27].

9. Stworzenie systemu kompleksowej obsługi turystów i pielgrzymów

Działanie dotyczy zorganizowanych grup turystów odwiedzających zabytkową świątynię. Dla nich ma zostać stworzona informacja w Internecie o miejscach parkingowych, godzinach otwarcia świątyni, kontakcie telefonicznym oraz możliwościach zwiedzania (przewodnik, liturgia itd.).

W ramach działania należy przygotować pracownika/pracowników parafii do prowadzenia stosownych prezentacji miejsca, umożliwić korzystanie z usługi duszpasterskiej oraz zapewnić infrastrukturę turystyczną (parkingi, gastronomia, toalety itp.).

10. Organizacja dnia otwartego

Celem dnia otwartego jest przedstawienie mieszkańcom Piotrkowa Trybunalskiego oraz zaproszonym gościom historii piotrkowskiej fary. W ramach wydarzenia odbędą się prelekcje przewodników oraz okolicznościowa wystawa zabytkowych szat i naczyń liturgicznych zorganizowana w murach świątyni.

Dzień otwarty może być organizowany cyklicznie w dogodnych terminach.

11. Dystrybucja pamiątkowych gadżetów

Działanie polega na produkcji i dystrybucji (płatnej oraz bezpłatnej) pamiątek związanych z miejscem – koszulek, kubków, breloczków itd. Istotnym elementem działania jest oszacowanie popytu, zaprojektowanie, zakup praw autorskich, produkcja i dystrybucja.

FINANSOWANIE PROJEKTU

Głównymi źródłami finansowania są: środki własne parafii oraz dotacje uzyskane ze środków rządowych i samorządowych. Ponadto finansowanie może mieć miejsce z darowizn i datków oraz z ewentualnej sprzedaży wybranych towarów lub usług.

KONTROLA I EWALUACJA PROJEKTU

Podstawowym narzędziem kontroli skuteczności projektu jest badanie ruchu turystycznego w zabytku i porównanie go ze stanem wcześniejszym. Ponadto źródłem wiedzy będą informacje zwrotne od turystów, współpracowników zadania i innych osób oraz instytucji. Dodatkowym wskaźnikiem skuteczności będzie również bibliografia analizowana pod kątem przyrostu ilości informacji medialnych (relacji z eventów, edukacyjnych, promocyjnych itd.).

Za kontrolę odpowiadają autorzy poszczególnych działań oraz autor całej strategii we współpracy z proboszczem parafii.

Kontrola i ewaluacja powinna być dokonywana w regularnych odstępach czasu w formie pisemnej.

ZAŁĄCZNIKI

1. Raport w punkcie wyjścia (na dzień 2 stycznia 2014)

SPIS TREŚCI

Cele projektu	1
Skrócony opis obiektu	1

Analiza SWOT	2
Narzędzia pomiaru.....	3
Wykaz działań	3
Szczegółowy opis działań.....	3
1. Naukowa kwerenda opracowań dotyczących zabytku.....	3
2. Stworzenie strony internetowej dedykowanej świątyni	3
3. Nawiązanie współpracy z mediami	3
4. Przygotowanie drukowanych materiałów informacyjnych.....	3
5. Zaprojektowanie i realizacja atrakcji turystycznych związanych z obiektem	4
6. Złożenie wniosku o nadanie statusu pomnika historii	4
7. Wprowadzenie systemu informacji multimedialnej	4
8. Produkcja filmu o świątyni	4
Poddziałanie 8.1: film dokumentalny	4
Poddziałanie 8.2: film fabularny / serial.....	4
9. Stworzenie systemu kompleksowej obsługi turystów i pielgrzymów	5
10. Organizacja dnia otwartego	5
11. Dystrybucja pamiątkowych gadżetów	5
Finansowanie projektu.....	5
Kontrola i ewaluacja projektu.....	5
Załączniki	5
Spis treści.....	5